

інститути та центри з прав людини, які не підмінюють одне одного, а виступають додатковими механізмами захисту прав людини. Існує думка, що слід створити в Україні спеціалізовану установу - Комісію з прав людини, яка могла б стати додатковим механізмом із захисту прав людини. Мета створення Комісії повинна полягати у формуванні додаткового механізму захисту прав людини для вирішення питань, які на національному рівні не врегульовані належним чином, доповнюючи інститут омбудсмена, а не в конкуренції з ним. У зв'язку з цим закон, яким

мала б регулюватися діяльність вищезазваної Комісії, повинен передбачати форми співробітництва Комісії з уповноваженим Верховної Ради з прав людини, визначити сфери їх взаємодії. На мою думку, такий орган міг би визначати рівень дотримання права на свободу думки і слова в Україні.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. // Відом. Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - ст. 141.
2. Бондар Ю. В. Свобода слова: українська мірка / Ю. В. Бондар. - К. : МАУП, 2004. - 144 с.
3. Конституційні права, свободи і обов'язки людини і громадянина в Україні / за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. - К. : Вид-во «Юрид. думка», 2008. - 252 с.

Концепція правової держави у Конституції України

Однорог О.С., студент 2-го курсу навчально-наукового інституту права та психології НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент **Пустовіт Ж.М.**

Серед ідей сучасного державного будівництва в Україні найпопулярнішою є ідея правової держави, яка теорією держави і права визнається найкращою формою майбутнього суспільного життя, тобто своєрідним ідеалом. При цьому йдеться не тільки про державу, в якій є право, адже без права держава взагалі не існує, а про державу найвищої якості, де право, створене на засадах соціальної справедливості, найвищої поваги до особи, виступає основним регулятором суспільних відносин, де запроваджено особливо шанобливе ставлення до права [4].

Данна тема є особливо актуальною, адже саме ідея правової держави стала програмною вимогою усіх політичних партій України і знайшла своє юридичне закріплення в Конституції, яка в ст. 1 проголошує Україну правовою державою.

Серед принципів правової держави, які закріплені Конституцією України такі:

- принцип верховенства права, який закріплений у ст. 8 Конституції України.

Верховенство права – це фундаментальний принцип сучасного правопорядку в світі, встановленого з прийняттям Статуту ООН – документу, що заснував підвалини якісно новим цивілізаційним правовідносинам і сучасного світового порядку [2, с.234].

Згідно ч. 2 ст. 8 «Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй».

Конституція має верховенство у правовій системі тому, що вона є насамперед установчим актом, який характеризується високим рівнем легітимності, а також регулює найбільш фундаментальні положення організації суспільного і державного життя: належність державної влади, характер власності, права і свободи громадян, національно-державний і адміністративно-територіальний устрій, систему і принципи діяльності механізму здійснення повновладдя народу[4].

Конституція служить фундаментом чинного національного законодавства, її норми перебувають у центрі системи права, забезпечують єдність та узгодженість норм права, що закріплені різними нормативно-правовими актами.

- принцип зв'язаності держави правами і свободами людини і громадянина, який означає, що держава не тільки визнала природні права людини та проголосила у своїй конституції та в інших законодавчих актах її громадянські, соціальні та політичні права, а й забезпечила правовий режим неухильного дотримання прав і свобод людини і громадянина.

Стаття 3 Конституції України стверджує, що «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.»

Принцип зв'язаності держави правами і свободами громадян передбачає можливість кожному громадянину будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і

свободи від порушення та протиправних посягань, а також незаподіяння шкоди правам інших осіб, необхідністю утримання від неправомірних дій, можливістю обмеження прав і свобод людини у визначених Конституцією межах.

Серед інших принципів правової держави, які закріплено у Конституції України такі:

- принцип поділу влади, закріплений у статті 6 Конституції України.

Цей принцип передбачає поділ державної влади на законодавчу, виконавчу і судову, а також забезпечує їх взаємодію через систему стримувань і противаг. Конституція створює відокремлені один від одного гілки влади, які не можуть узурпувати владу і тим самим зруйнувати систему захисту прав і свобод громадян;

- принцип правової форми діяльності органів державної влади та їх посадових осіб, який не тільки характеризує організацію і діяльність органів держави на засадах права, а також є засобом контролю за владою та її обмеження.

На сучасному етапі однією з головних тенденцій процесу розвитку державності у сучасному світі є поступове сприйняття людством напрацьованих прогресивною політико-правовою думкою надбань і особливо таких загальнолюдських цінностей як демократія, право, права і свободи людини, справедливий правопорядок [3, с.201].

Українська держава визнала юрисдикцію європейських інститутів захисту прав і свобод людини та оновила значну кількість своїх правових інститутів, які забезпечують реалізацію прав і свобод громадян.

Поняття правової держави у багатьох країнах є невід'ємним від поняття соціальної держави, тому побудова реальної правової держави значною мірою залежить від рівня соціально-економічного розвитку країни, накопичення матеріальних благ, що давало б можливість здійснення ефективної соціально-економічної політики, забезпечення соціально-економічних прав громадян.

Конституція, проголосивши Україну правовою державою, закріпила не стільки реальний, скільки бажаний стан держави. В Україні на сьогодні створено лише правові передумови для становлення і подальшого розвитку правової держави, адже цей процес складний і тривалий.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: прийн. на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. // Голос України. – 1996. – 13 лип. 20 с.

2. Зайчук О. В. Теорія держави і права: академічний курс: [підруч.] / О. В. Зайчук, Н. М. Оніщенко. - К.: Юрінком Інтер, 2006. – 317 с.

3. Колісник В.П., Барабаш Ю.Г. Конституційне право України [підруч.] / В.П.Колісник, Ю.Г. Барабаш.- Х.: Право, 2008.- 382 с.

4. Оніщук М.В. Верховенство Конституції України як засадничий принцип правової держави// М. Оніщук// Віче – 2010. – №18 [електронний ресурс] режим доступу: <http://www.viche.info/journal/2190/>

Необхідність реформування багатопартійної політичної системи в Україні

Онищенко О.Е., студент 3-го курсу навчально-наукового інституту права та психології НАВС
Науковий керівник: кандидат історичних наук **Денисенко О.А.**

Стаття 1 Конституції України зазначає, що Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Однак справедливо зазначити, що на сьогоднішній день наша країна лише прямує до того, щоб повноправно називатися правовою та демократичною.

Становлення України, як демократичної та правової держави є досить складним, поступовим та багатоплановим процесом. Він полягає не лише у формуванні владних структур, здатних забезпечувати реалізацію провідних принципів правової держави, таких як принцип верховенства права, законності, гласності, розподілу влад та реалізації прав і свобод людини та громадянина, але й у наявності громадянського суспільства із високим рівнем правової культури та правової свідомості, особливою політичною, соціальною та економічною поведінкою.

Як правильно зазначає ряд науковців, таких як Колодій А.М., Погребняк С.П., Скакун О.Ф. та Козюбра М.І., правовою та демократичною є лише така держава, яка функціонує в громадянському суспільстві, слугує його інтересам та реально забезпечує захист прав і свобод його членів. Таким чином, становлення України, як демократичної та правової держави на пряму залежить від розвитку в ній громадянського суспільства.

Ключовим елементом існування та ефективного функціонування громадянського